

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. IV. Vtrum Gratia Habitualis distinguatur realiter à Charitatis Habitu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

617. Restat explicandum, in quonam hæc participatio consistat, seu, quodnam sit illud prædicatum, quod homo per Gratiā consequitur, quod Deo sit connaturale & proprium: quodcunque enim prædicatum Deo & creaturæ cuiusque possibili commune, non est sufficiens, ut illius participatio sit participatio Naturæ divinæ quā talis, esset enim participatio alicujus generis ad Deum & creaturam. Pro resolutione,

618. Sciendum est, nomen *Natura*, habere apud Philosophos triplicem præcipuè sensum. Primus est, quo *Natura* accipitur pro Essentia cuiusque rei, seu pro primo prædicato, per quod unaquæque res differt ab alijs rebus. Hoc sensu dixi libro 1. Essentiam Dei consistere in *Asciitate*, seu in hoc quod est: *Esse à se*. Hic sensus non attenditur in præfati Controv. certum enim est, quod creatura non possit hoc prædicatum ita participare per gratiā, ut dicatur per Gratiā esse à se. Secundus sensus est, quo *Natura* accipitur pro prædicato operativo primo operationum propriarum alicujus substantiæ; & sic dicitur *Natura* esse principium motus vel quasi motus: quo sensu dixi in eodem loco, *Naturam* Divinam consistere in essentiali intellectiōne, quā Deus se cognoscit. Tertius sensus, & parum vltutus, est potius Ethicus quàm phisicus, quo *Natura* sumitur pro dispositione & inclinatione ad operationes morales. In hoc sensu existimat P. Esparza accipi nomen *Natura*, in recitato loco S. Petri, quod colligit ex toto contextu: & est valde consentanea acceptio illi, quod Christus dixit Matth. 5. *Estote perfecti, sicut & Pater vester celestis perfectus est*, & quod habetur Joh. 2. *Omnis qui facit iustitiam, ex ipso* (id est Deo) *natus est*. His positis

619. DICO 1. In sensu morali homo participat Naturam divinam per Gratiā habitualem. Probat. Gratiā est radix operationum supernaturalium honestarum, conducentium ad æternam felicitatem, & est inconiungibilis cum actu quocunque, habente pro ultimo fine aliquid creatum, & obiectum supernaturalium operationum semper est Deus ejusque beneplacitum, vel ut motivum, vel ut Regula: Motivum quidem respectu actuum Charitatis, Regula verò respectu ceterarum virtutum: atqui soli Deo proprium est, esse substantiam Intellectualem, non capacem nisi operationum Sanctarum, habentium Deum pro ultimo fine: vno verbo: *Natura* divina est *Natura* essentialiter Bona, & hoc nulli Naturæ creatæ convenit, quia omnis *Natura* Intellectuallis pura, est peccabilis, adeoque coniungibilis cum malo simpliciter in genere moris, ut in 1. lib. dictum est, per Gratiā verò fit *Natura* ita Bona, ut in genere moris excludat malum simpliciter, quod est peccatum Mortale.

620. Hæc participatio Naturæ divinæ sufficiens esset, quia nec Scriptura, nec Patres ad aliam assignandam cogunt. Quia tamen alij DD.

vix huius meminerunt, sed aliam in secundo sensu superius indicato inquirunt, ideo

DICO 2. Gratiā est participatio Naturæ divinæ etiam acceptæ in sensu Metaphysico. Probat. Gratiā habitualis est semen & radix Gloriæ, hoc est Visionis Dei: Deo autem est essentialiter, videre se; & in hoc consistit illius *Natura*: ergo per Gratiā participatur aliquid prædicatum, quod constituit Naturam divinam. Per Gratiā itaque participamus potestatem videndi Deum, quæ potestas convenit Deo essentialiter & per naturam, nobis verò per favorem.

621. Ex hoc principio intuli in 1. p. non posse dari substantiam creatam, cui sit connaturaliter debita Gratiā sanctificans: si enim esset possibilis huiusmodi creatura, jam non esset amplius Gratiā specialis participatio Naturæ divinæ, sed solum esset participatio illius gradus generici, in quo Deus & creatura illa convenirent, nempe: *connaturaliter videre Deum*: Nam licet ad inter Deum & Creaturam illam esset discriminum, quod Deus essentialiter se videat, illa verò Creatura tantum connaturaliter & per actum distinctum, Gratiā tamen non esset specialis participatio nisi huius prædicati: *habere suam ad videndum Deum*: hoc autem prædicatum esset connaturale illi creaturæ: ergo non magis participaret naturam divinam, quàm illius creaturæ.

CONTROVERSIA IV.

Virum Gratiā Habituaalis distinguatur realiter à Charitatis habitu.

622. Negant antiqui, & tota Schola Scotistarum, quos sequitur Bellarminus, Arriaga, & Esparza: De hoc vltimo id mirum esse non debet, ita enim tenere cogitur principio quodam suo, quod tradit de potentia Obedientiali, ex quo etiam docet, Habitum Fidei & Luminis Gloriæ, esse species impressas; quod principium in loco rejicietur.

Affirmat S. Thomas cum sua Schola: de qua Sententia negans non habet argumenta convincentia, ob reverentiam Angelico Doctori specialiter debitam, magis placet sententia affirmativa.

623. Probat. congruentiā satis bonæ Gratiā distinguitur ab Habitu Fidei & Spei: ergo etiam à Charitatis habitu. Antecedens patet, nam Fides & Spes manent in peccatore etiam sine Gratiā. Consequentia probatur à pari. Si enim realiter distingueretur ab Intellectu, & ab eo separari posset, dicendum consequenter esset eam etiam distinguere à voluntate, etiam si ab hac nunquam separaretur. atqui Gratiā est quasi voluntas in ordine rerum supernaturalium, & Habitatus sunt ejus potentie, inter quos Fides est quasi Intellectus, & Charitas est quasi voluntas: ergo si Gratiā realiter distinguitur à Fide, recte etiam

dicetur distingui à Charitate, & quidem à fortiori, quia ut bene notat Lugo & Oviedo, potentia appetitiva videntur supponere cognoscitivas, & consequenter magis remotè oriuntur ab essentia.

624. Objic. ex Tridentino sess. 6. c. 7. ubi dicitur, nos formaliter justificari, dum per Spiritum S. Charitas Dei diffunditur in cordibus nostris. R. Mihi certum esse, Patres Concilij non cogitasse definire quidquam circa præsentem controversiam, utpote cujus definiendæ nec causam dederunt hæretici, nec est res alicujus momenti, & doctrina S. Thomæ in maxima veneratione fuit. Solùm ergo definire voluerunt formam justificantem esse aliquid inhærens & semper connexum cum Charitate. Pari modo facilis est responso ad textus Scripturæ: sicut enim anima sæpè Voluntatis nomine compellatur, nec tamen inde probaretur efficaciter identitas animæ cum Voluntate, ita etiam si Scriptura sæpè Gratiā Charitatis nomine comprehendat, non rectè inde inferatur identitas. Respondendum ergo cum D. Thoma q. 110. a. 3. ad 1. Scripturam loqui accommodatè ad hominum instructionem, & tribuere Charitati, tanquam signo Gratiæ, effectus formales proprios Gratiæ.

CONTROVERSIA V.

Utrum sine infusione Gratiæ alteriusve Doni, impossibilis cum peccato, possit Remitti Peccatum Mortale.

625. Negant Cajetanus, Richardus, Valentia, Petrus Sotus, Vasquez, Esparza. Affirmant Scotus, Bonaventura, Ferrariensis, Ledesma, Halensis, Gabr. Gregor. Okam, Medina, Angelus, Vega, Suarez, Granadus, Tanner, Lugo, Ariaza, Oviedo, Comptonus, & RR. communis.

Supponendum autem est, non esse quæstionem de statu elevationis prout substat præsentis Decreti divino. Certum enim est, quod Deus defacto decreverit, non remittere peccatum mortale sine infusione Gratiæ: certum itidem est, quod defacto Deus nullum hominem constituat in statu medio inter peccatum mortale & gratiam, ita ut neutrum habeat, ad minimum enim habebit peccatum originale si Gratiā non habet. Cæterum, non videtur negari posse, quin Deus potuisset habere aliud decretum elevationis, quo hominem ordinaret ad finem supernaturalem consequendum per operationes supernaturales, ita tamen ut per totum Infantia tempus non conferret vllum donum supernaturale, utpote otiosum (propter quam rationem multi olim tenuerunt, parvulis in Baptismo non infundi habitus supernaturales) sed expectaret dispositionem de congruo, ut fecit cum primis parentibus. Immo Thomistæ cum S. Thoma existimant, quod defacto elician-

tur aliqui actus meritorij ab hominibus justis, quibus tamen non statim infundatur correspondens augmentum Gratiæ, sed differatur vsque ad mortem.

626. Quæritur ergo, an eodem modo poterit Deus ita instituere statum elevationis, ut licet tandem nemo salvaretur, qui non haberet Gratiā, non statim tamen eam acciperet, quando illi remittitur peccatum. Supponitur autem, in hoc nullam fore indecentiam moralem, aut miraculum contra exigentiam Gratiæ incompen-sabile: nullum enim hujusmodi inconveniens obijciunt auctores Sententiæ negantis, & esset alia prorsus controversia. Tota igitur quæstio est, an ex intrinsecis principiis, & modo tendendi divino, repugnet actus condonativus peccati, qui non sit voluntas practica, conferens actu aliquod donum intrinsecum impossibile cum peccato. Vnde, licet hæc quæstio clariùs procederet de statu puræ Naturæ, Auctores tamen moderni eam tractant de statu elevationis, ita tamen, ut non faciant vim specialem in ipsa elevatione: & qui tenent sententiam negantem, utuntur argumentis vrgentibus etiam pro statu puræ Naturæ.

DICO, probabilius esse, hujusmodi condonationem extrinsecam non repugnare. Probatio Conclusionis sufficientissima foret solutio Argumentorum. Cum enim affirmantibus implicantiā, incumbat onus probandi, & ostendendi implicantiā, si in probatione deficiant, causâ ceciderunt, quia probationem attentârunt. Cæterum Doctores pro nostra sententia citati, afferunt insuper positivas probationes, non quidem à priori, sed à pari, easque paucis verbis quasi evidentes proponunt, & sunt hæc.

627. Potest, inquit, Deus in statu puræ naturæ condonare peccatum, absque vlla mutatione intrinseca peccatoris, per formam impossibilem cum peccato. Potest item in statu elevationis remittere peccatum Veniale, sine hujusmodi forma impossibili cum Veniali. Potest denique homo remittere offensam sine mutatione offendentis: quidni ergo & Deus? Verum, quia Moderni his argumentis varias solutiones adhibuerunt, necesse est, eas diligentius ponderare.

§. I.

Prima probatio desumpta ex statu Puræ Naturæ.

628. Potest in statu Puræ Naturæ peccatum mortale remitti salvo illo statu, adeoque sine infusione Gratiæ supernaturalis: atqui nulla qualitas naturalis est excogitabilis, quæ prudenter dicatur esse impossibilis cum peccato habituali, & quam Deus tanquam causâ particularis produceret ad dimissionem peccati: ergo tenet Conclusio.

K k

Prima